

עין משפט
גר מצוה

ב א מ"ח פ"ח מהל'
עבודת כוכבים הלכ' ט
סמג לחין מה טוש"ע י"ד
ס"י קלט סעיף ב:

רבינו חננאל

[illegible]

(א) נראה דחסר ו"ל אם אין
נראות עמו מותרות.
(ב) הוא בירושלמי לעיל בפ"ג
הלי"א ושם איתא צוה"ל דר'
יעקב בר אידי הוה מסתמך
בריב"ל מטיף לאדורי גלמא
א"ל נחום אש קדש קדשים
וכו'.

ב.

רבי ישמעאל פרק רביעי עבודה זרה

במקורבות אסורות. פירש בקונטרס מקורבות מאל כהן
 באלה או בחצי אמה דמינה נפול מרוחקות
 כלומר בתוך ד' אמות מותרות ללאו מיניה נפול ובסמוך פירש
 בתמיה אחת שאין הפסק בינם ומקורבים ואסורים כללי' עלמא
 דלל מור ד' אמות נפול עמו הרי (פ')

לחם ופלוגאטייהו דלעיל בתוך דארבע אמות בשתי תפיסות דליכא גובהה דהוּוּ לכו כמרוחקות דליכא למימר מיניה נפול וקשה זה טובא חדא דלין וזי שטעט התלמוד שנשתנה הסבא כן שמתחלה היינו קוצרים היכא דליכא גובהה קורא אותם בתוך ד' אמות מרוחקות וליכא למימר מיניה נפול ולצטוף נאמר כי ליכא גובהה ודאי מיניה נפול ואפילו בתוך ד' ועוד אי בליכא גובהה טעמא דשמים אסורות משום דמיניה נפול מאי אירא שמים אסורות אפילו אחד נמי והל"ל ר' ישמעאל אומר בתפיסה אחת אפילו א' אסורה שלש אפילו מרוחקות ^(ח) ועוד כיון דכל תוך ד' אמות נראות קרי לכו ואסורות אף לרבנן למה הזכיר רבי ישמעאל בתפיסה לו אסורות יותר מרבנן היה לו לומר לשון נראות כמו רבנן דהא אפי' רבנן מרוד נראות עמנו דהיינו בתפיסה לו אסורות ^(י) ועוד דמשמע אף לפי המסקנא דבמקורבות לא פליגי דלפילו איכא גובהה אסורות והכי נמי אמרינן לעיל במקורבות לא פליגי ולא הדר ביה תלמודא ודבר תימה הלא דכיון שהן מקורבות כל כך א"כ ^(י) הגבוהה קרוב למרקולים ממא היה ועודצין אותן האזנים כשנפלות אס כן הוה לן למימר שאם הגובהה קרוב למרקולים אפילו מרוחקות אסורות כאלו לא היה גובהה שכיון שעברו הגובהה מה מזיק הן הגובהה מכאן ואילך מייה הא לא קשיא כולי האי דליכא למימר דה"ק במקורבות תוך ארבע וליכא גובהה לכ"ע לא פליגי אי נמי כי איכא גובהה ואזני המרקולים אינם גבוהים יותר כי אם מעט ^(יב) כשהם נופלות אינם יכולות להתרחק לכן נראה לפרש דלעולם כך היה הסבא דבתוך ד' אמות נמי יש שאינן נראות דקדקו לעיל במרוחקות תוך ד' אמות וה"פ כאן בתפיסה אחת דליכא גובהה

ותוך ד' אמות אע"ג שאין נראות כיון שהם בתוך ד' אמות ודוקא שהם אבל אחת מותרת דבאין ג' מותרין מיירי בצ' תפיסות כגון דליכא גובהה וכו' דליכא דליכא גובהה צינתיס אבל שלש אסורות אפילו איכא גובהה דמיון דהא (א) ל"ש שמי תפיסות ל"ש שנים ל"ש שלש נראות אסורות אינן ד' ח' כן בנפיקותיה הרבה שנראות עמו כ"ע לא פליגי לאסורות והרבה קאמר יותר מארבע אמות ופריך והא בצד מרקולים קמיי תא דהוא מרקולים דעושין קטן בצד גדול אע"ג דאין נראות עמו והא עושין דוקא תוך ד' אמות דכתיב בצד מרקולים והא דמיי בצרייתא קרי להו: **וסבר ר' ישמעאל** שתיים מותרות. פ"י במוקד ארבע מותרות ולפי המסקנא נראה ודוק: **אבני** בית קוראים. הקשה (ס) (פסחין דף סג:) משמע דעבר אושס אלהים אחרים אל תזכירו (ס) (תהלים דף פסוק יד) מרקולים חילוף קילוס לשון מר דאסותה שאל **קורשים** **בחדר** עליהם. לא ידע וכן בשמון אפילו בצורות א"פ פ"ב דמועד קטן (דף דה:) כד נח נפשיה דר' מנחם בר' סימאי דות איכא בזה הא אמרינן פרק שואל (שם דף קטט.) דיוקנא עצמה תתא דוחא שרגיל לראות בה דתיר לא שייכא בה הפנאה ואפ"ה יצי שלמה חזר לשונו (ב) מן צימא דפנים וה"ה לכל שאר תקרובת דת כובדים לענין שאין יכולין ליצטל והם כל מיני מאכל וכדתנן גמי אחרים הוא דמתקרי משהו דנעשים עצדות כוכבים עצמה דלוקמן (ס) דריס ומשגיה מהא דמי נרות של ערוב ששמיצין כדוקן ראל מותר בהנהגה ממנה נפשו ר"י תקרובת עצדות כוכבים הו"א אפי'

ואשפאיה אסורין, דעבודת כוכבים דישׂראל לאו צטויל היא (שם). הדרין עילך בל הצלמים
מזן המרקוליס. יש עבו"ם שעובדין לגל של אבנים וקורין לה מרקוליס וכל הבא וזרק לה אבן

במקורבות. (ה) כגון בזהמה וחלי אמה: מרחוק. (ו) בזהרה
 לאומות דודאי לא מיניה נפול: עושין מקרולים קטן. כלומר דרכן
 לעשות כן: נראות עמו. מקרבות מאל: אין נראות עמו מוסרות.
 דלאו מיניה נפול: אבנים ששור. היינו בידוע: נראות עמו. אכתי

הוא עבודת כוכבים: שאין נראות
עמו. הוּו לְהוּ שְׂכָרִים: תַּנִּי שְׁמַלְאָו.
נִרְאָוֹת עֲמֹו אִסְרוֹת שְׁמַמְנוּ נְכוֹל
וְשִׁשְׁכָר דִּמְרְקוּלִים וְדִלִּי אִסְרוֹרִין
כְּדִלְמָרְכִּין: שְׁאִין נִרְאָוֹת עֲמֹו מוֹסְרוֹת.
לְדֹלוּ מִיָּהּ נִפְלוּ: וְסִכְר רִבִּי יִשְׁמַעְלָא
שְׁסִיטִים בְּתוֹךְ אֲרֻבַּע אֲמוּתוֹ מוֹתֵרוֹת:
וְהִסְתֵּינִי ר' יִשְׁמַעְלָא אֹמֵר שְׁסִיט
בְּתַפְסִיפָה לוֹ. וְסַחֵס תַּפְסִיפָה ד' אֲמוֹת
דְּקִתְמִי אִסְרוֹת: בְּתַפְסִיפָה אַחַת. הֵא
דְּקִתְמִי אִסְרוֹת בְּתַפְסִיפָה אַחַת שְׁאִין
הִפְסֵק בִּינֵם לִמְרְקוּלִים וְאִסְרוֹהִי בִּין
אֲמוֹת יִשְׁמַעְלָא בִּין לִרְבֵּן דְּכָל תּוֹךְ ד'
לְדֹלוּ נִרְאָוֹת עֲמֹו קִרִּי לֵיהּ וְשִׁסְלֵס
מִמְרוֹחָקוֹת הוּא דִּפְלִיגִי. וְהֵא דְּלֹאִיקִימֵנָא
לְעִלְעִל פְּלוֹגִמִּייהוּ בְּתוֹךְ ד' אֲמוֹת וְלִר'
שְׁשִׁמַּעְלָא שְׁסִיט מוֹתֵרוֹת וְלִרְבֵּן ג'
נִגְמִי מוֹתֵרוֹת בְּשִׁמִּי תַּפְסִיטוֹת כְּדַמְפֵּרֵשׁ:
דְּאִיכָא גּוֹבְהָא. תַּל מִפְסִיק בִּינֵם
לְלִמְרְקוּלִים דְּהוּו לְהוּ מוֹתֵרוֹת לִילְכָא
לְלִמְרִי מִיָּהּ וְפִלוּ הֵלֶכְך לִר' יִשְׁמַעְלָא
שְׁסִיטִים מוֹתֵרוֹת אַבְל ג' אִסְרוֹת דְּעוֹשִׁין
מִמְרְקוּלִים קֵטֵן בְּדָד מִרְקוּלִים גְּדוֹל:
ג' ג' ז' ז' בְּדָד ז': עֵיקֶר מִרְקוּלִים.
וְתַתִּילְתוּ אַבְל קֵטֵן נִנְשֵׁשָׁה בְּדָד הַגְּדוֹל
עוֹבְדִין לוֹ כָּל דְּהוּ: ה"ג אֲמַתִּי קִרִּי
לֵיהּ בִּנְן שֹׁל דְּרוּשִׁים לְדָא אִיסְטָכִי
כְּדִלְמָרְאָא דְּהוּא: מִנִּין לְתַקְרֹובֵס כו'.
וְהִינֵה תַקְרֹובֵס נִיְהוּ דְּהוּקִיר אֶבֶן
לְלִמְרְקוּלִים ז' הִיא עֲבוֹדָתוֹ הֵלֶכְך לֹאֹו
עֲבוֹדָת כּוֹכְבִים עֲלֵמָה הִיא דְּמִיסְגִי
לְהוּ בְּצִיטוֹל: קֵעִין פִּנִּים. ו זְמִיטִים
שְׁבַמְקֵדֵשׁ הוּא דְּהוּ תַקְרֹובֵס כְּדַמְכִּי
(שְׁמוֹת כב) זֹבַח לֵאלֹהִים יִחְסֵר בְּלִתִּי לֵה'
לְבַדְדוֹ אֲלֵמָא דּוֹמֵה כְּלַפִּי' קִרִּי זֹבַח עֲבוֹדָת
כּוֹכְבִים וְאֶבְנִים אִין עוֹבְדִין לְהֵסִי כְּסִיטִים:
מוֹתֵרוֹת

בר יוסף א"ר מנין לתקרות עבודת כוכבים שאי
שנאמר ויצמדו לבעל פעור ויאכלו זבחי מתי
במילה לעולם אף תקרות עבודת כוכבים *אי
ומאן דלא פריש אמר בעינא כעין פנים וליכא
איכלע רבה בר ירמיה לאתרין ואתא ואייחי מ
כוכבים שהביא אבנים מן המרקולים וחייפה ב

קאמער רבי ישמעאל דאפילו שמים אסורות דא"ל מרקולים קטן הי
הגבראות מיירי ואחת מרקולים לא עבדי והא דקאמר לעיל לר' ישר
גובהא איין לאסור ב' דלא שכחי מעשות מרקולים קטן צדד גדול ה
צדדים וזו מוכח ממילתא דמרקולים עצדיניהו ורבנן סברי ל"ש ת
נכראות מותרות דאין עושין מרקולים קטן צדד מרקולים גדול ועלי
ואשאפילו אחת כי פליגי במרוחקות פירוש שאינן נראות קס"ד במרוח
ומסיק צדד ד' אמות קמיפלגי דר' ישמעאל סבר משום דמוכחא ח
(א) אבל שמים לא כיון דאיכא גובהא דמסיק אבל שלש אע"ג דאיכא ג
שלש אפי' מרוחקות כיון דאין נראות עמו בשביל הגובה המרוחקות
ונראה לי דה"ה דהוי מצי לאקשושי וסבר ר' ישמעאל ג' חוק
א"ת האך מוכרינן שמה כיון שאינה כתובה בתורה דפרקי ר'
"ארות דאין לעיל שון שמה ושכינים כמו אותה קולים לשון לעג
ופרכי גד הנשה (וחליף דף זט.) מר דכתמא (ברכות ז.)¹ : ד"ה ב
דדוחא לא מסתכל דארבי מנחס גופיה קאי ולא על אצניו ואמו כדא
אישיתנו כל צלמנייא משום דלא איסתכל בצורתא דזוחא וא"ת מה ח
האסורה להסתכל אפי' בחול דכתיב אל תפנו אל האילים ושמה
לא מסתכל² : בעינין בעין פניה וריבא. פייער רבי שמואל בשם
דמונחא בגון קיטור ויסודן וכל העולים לגבי מזבח מיקרו תקרבות
בצמתני³ (י) ינות שמיים וסלחות הלכך הני אצנים לא הוו תקרבות מיי
שמעתין (דף נא.) ועבודות כוכבים מהני ביטול והא בטלו דחפשי
לעבודות כוכבים ומדליקין בפניהם ומשכיבין הכומר מכרסן אף נתנם ל

(שם). וישראל ששיפה עבודת כוכבים. של עמו"ס, דלי של ישראל אפילו שיפה נמי עמו"ס.
והיא שם ע"ו (ב"מ כה:). אחת מכאן ואחת מכאן. והשלישית חליה על זה וחליה על זה (שם)
והיא עצומה (לעיל מב.).

מסורת הש"ס

(א) [צ"מ כה:], (ב) פסחים
קד., (ג) [לקמן נב:], (ד) לעיל
מזב., [מוספ' ספ"ו ע"ש],
(ה) [נהס רש"ש], (ו) [וע"ע
'תוס' סנהדרין סד. ד"ה
מרקוליס ומוס' צ"מ כה:
ד"ה כאבני], (ז) [וע"ע תוס'
סבט קמט. ד"ה ודיוקני],
(ח) [לקמן נא:].

תורה אור השלם

- וַיֵּצֵא מִדָּוִד לְבַעַל פְּעֹר
וַיֹּאכְלוּ זִבְחֵי מֵתִים:
תהלים קו כח

הגהות הב"ח

- (ח) רש"י ד"ה מקוריות
מאד כגון
מאמ: מקוריות
ד"ה מקוריות
למור בתוך ארבע
מאמ: (ז) חסד כעין פס
עצין וצום: (ז) חסד
ה מקוריות וכו' וכו'
היה למאמ: וכו' וכו'
עשמה הסבה כל כך:
ב"ד אשר מקוריות
אסורות ועד כיו:
ב"ד ועד למאמ:
דף המקס: נ"ב
יחמה דף קורא גס
לפרוסה ועד ותרן
למאמ: חסד: כמון
ומה מקס לקורא וז'
למאמ: ארבע:
ב"ד א"כ הרבה
קוריות למקוריות
יחמה וכו' נבדדו א"כ
האנס נשפלות א"כ
כיו' כללו זה היה
מקין נשפלות האנס
ה מקס לתן וכו' דה"ק
מקוריות ד"ה נ"ב פ'
למאמ: ה מקוריות
מקוריות דלעיל א"כ
מקוריות מ' (ז) (ז)
מקוריות קרי ליה
והסא (קוריות) והסא
מקוריות גובה מקוריות קרי
למאמ: (ח) ב"ד מ'
מקוריות דכשה:
(ט) העיל מ' ב"ד
מקוריות: ב"ד
מקוריות חסד
מקוריות חסד: (ז)
עצין וכו' חסד כעין
צום:

מוסף רש"י

שׁוּר לַעֲמֹד קֹדֶם
 וְשֵׁל מִמֶּנּוּ עֵצִים. מן
 הָאֲבָרִים (לְעֵיל) אֶת
 חֲדָשׁ וּיְתֵן. שָׁהִר נִעֲשֶׂה
 הַיִּסְקוֹן מִתְּמָרִיו הַהֵם
 וְשָׁהִר נִכְבֵּד וְשָׁהִר אֵלָּה
 יִסְקֹן לַחֲקוֹי אֵלָּה
 הָאֲבָרִים, שָׁהִר אֵלָּה אֲפֹל
 וְיִסְקֹן וְיִנְגַּל וְיִנְגַּל
 הַהֵם (שׁוּ) אִפֶּה בֹר אֶת
 שֵׁן נִחְדָּשׁ שִׁנֵּי
 חֲסָדִים וְסִקִּין שֵׁן הַיִּתֵּר
 בֵּין שֵׁן הַיִּסְקֹן שֵׁל עַל
 הַיִּסְקֹן הַזֶּה יִתֵּן תְּמָרִיוֹ
 וְהָאֲבָרִים הַזֶּה גִּירִים, שִׁפֵּט
 וְנִפְלִיטֵם בֵּין תְּחֵשֶׁת הַיִּסְקֹן
 עַל נָהָ ע״י גִּירֵם דִּלְקֹר
 מִתְּמָחוֹן כִּסֵּן הַתֵּמֶר
 וְיִסְקֹן וְיִנְגַּל וְיִנְגַּל הַיִּסְקֹן
 וְיִסְקֹן הַיִּסְקֹן (שׁוּ), וְיִלְקֹךְ
 וְיִנְגַּל לִיִּם מִתְּחֵלָה. שִׁפֵּט
 וְיִסְקֹן לִירָא עַל דִּלְקֹר לִיִּם
 וְיִסְקֹן עֵשֶׂת וְיִסְקֹן לִיִּם
 נִחְלָל (שׁוּ) וְכֵעִז׃ וְסָחִים
 שְׁשִׁיפֵה עֲבֹדֹת
 וְכֹכְבִים לִצְרִיכֵה. עֲרִיץ
 לְעֵיל (שׁוּ). הַיִּתֵּר
 שְׁשִׁיפֵה מִתְּמָרִין. הַהֵם
 נִנְגַּל עֹבֵד כֹּכְבִים מִיִּן
 שְׁשִׁיפֵה לְצֹרֵה
 לִצְרִיכֵה. יִתְּנוּ
 וְיִסְקֹן וְיִנְגַּל וְיִנְגַּל

ישפאיה מותרין.
דמזרק זריק להו ולא פלח
אבני בית קוליס. מרקוליס